

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 209/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej F. P., s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. B. F., vedené pod spisovými značkami: Rvp 13370/2012, Rvp 13744/2012, Rvp 13745/2012, Rvp 13746/2012 a Rvp 13747/2012, ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaniach vedených pod spisovými značkami: 2 Er 258/2006 a uznesením z 24. novembra 2011, 10 Er 272/2008 a uznesením z 28. júna 2011, 2 Er 4/2007 a uznesením z 29. marca 2012, 12 Er 156/2004 a uznesením z 26. januára 2011 a 2 Er 99/2007 a uznesením zo 6. marca 2012 a svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaniach vedených pod spisovými značkami: 15 CoE 144/2012

a uznesením z 2. augusta 2012, 8 CoE 120/2011 a uznesením z 28. augusta 2012, 15 CoE 170/2012 a uznesením zo 6. septembra 2012, 13 CoE 205/2011 a uznesením z 13. augusta 2012 a 11 CoE 68/2012 a uznesením z 31. júla 2012, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod spisovými značkami: Rvp 13370/2012, Rvp 13744/2012, Rvp 13745/2012, Rvp 13746/2012 a Rvp 13747/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 13370/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 29. októbra 2012 a 2. novembra 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod spisovými značkami: 2 Er 258/2006 a uznesením z 24. novembra 2011, 10 Er 272/2008 a uznesením z 28. júna 2011, 2 Er 4/2007 a uznesením z 29. marca 2012, 12 Er 156/2004 a uznesením z 26. januára 2011 a 2 Er 99/2007 a uznesením zo 6. marca 2012 a svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod spisovými značkami: 15 CoE 144/2012 a uznesením z 2. augusta 2012, 8 CoE 120/2011 a uznesením z 28. augusta 2012,

15 CoE 170/2012 a uznesením zo 6. septembra 2012, 13 CoE 205/2011 a uznesením z 13. augusta 2012 a 11 CoE 68/2012 a uznesením z 31. júla 2012.

Sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. V rámci zmluvných vzťahov založených zmluvami o úvere sťažovateľka pristúpila po dohode s dlžníkmi k spísaniu notárskych zápisníc, ktoré obsahovali okrem iných náležitostí súhlas povinných osôb s ich vykonateľnosťou, resp. k uzavretiu rozhodcovských doložiek, ktorými bola založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenskou rozhodcovskou, a. s., B. Z dôvodu nesplnenia povinností zo strany dlžníkov bola sťažovateľka nútená domáhať sa splatenia pohľadávok aj s príslušenstvom prostredníctvom exekúcií na podklade exekučných titulov (notárska zápisnica, rozsudky rozhodcovského súdu). Prvostupňový súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcií, avšak v priebehu ich vykonávania následne exekúcie napadnutými uzneseniami zastavil. Na základe odvolania sťažovateľky boli napadnuté uznesenia okresného súdu potvrdené napadnutými uzneseniami krajského súdu.

Sťažovateľka v predostretej argumentácii atakuje právne závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti okresného súdu a krajského súdu, ktorým vytýka ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávných ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetnú právnu vec sa vzťahujúcich, a zároveň poskytuje ústavnému súdu vlastnú interpretáciu právnych predpisov vzťahujúcich sa na uvedené konania. K porušeniu jej označených základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu, ako aj označených článkov ústavy a dohovoru malo dôjsť predovšetkým tým, že zastavením už riadne začatého a prebiehajúceho exekučného konania, na vykonanie ktorého okresný súd už raz udelil súdnemu exekútorovi poverenie, došlo k prekročeniu právomoci okresného súdu ako súdu exekučného, v kompetencii ktorého podľa sťažovateľky nie je vecné preskúmavanie exekučného titulu. Podľa sťažovateľky okresný súd rozhodol nad rámec svojej právomoci, keď bez návrhu rozhodol o zastavení exekúcie, čím mal sťažovateľke odňať možnosť konať pred súdom, pretože sa nemala možnosť k veci vyjadriť aj napriek tomu, že toto rozhodnutie v konečnom dôsledku

zásadným spôsobom ovplyvnilo jej právne postavenie. Uvedené pochybenie okresného súdu podľa sťažovateľky nenapravil ani krajský súd.

Sťažovateľka ďalej v niektorých sťažnostiach namieta, že ani okresný súd, ani krajský súd nenariadili v danej veci pojednávanie aj napriek tomu, že im to ukladal § 57 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom od 9. augusta 2012. V iných sťažnostiach vytýka krajskému súdu, že konal v rozpore s § 214 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), keď nenariadil pojednávanie, aj keď bol na to podľa zákona povinný a odvolanie prerokoval bez osobnej účasti sťažovateľky.

Za ďalšie relevantné pochybenie v postupe okresného súdu a krajského súdu sťažovateľka považuje predovšetkým skutočnosť, že o zastavení uvedených exekučných konaní bolo rozhodnuté bez toho, aby bolo predtým prerušené konanie, resp. rozhodnuté o návrhu sťažovateľky na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP z dôvodu potreby podania žiadosti Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) na rozhodnutie o predbežnej otázke podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Sťažovateľka na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach navrhuje, aby ústavný súd o nich rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach a napadnutými uzneseniami, ako aj porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v napadnutých konaniach a jeho napadnutými uzneseniami, napadnuté uznesenia okresného súdu a napadnuté uznesenia krajského súdu zruší a veci vráti na ďalšie konania a zároveň jej prizná primerané finančné zadost'účinenie, ako aj úhradu trov konania.

Súčasťou sťažností je aj návrh na odklad vykonateľnosti napadnutých uznesení krajského súdu v súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod spisovými značkami: Rvp 13370/2012, Rvp 13744/2012, Rvp 13745/2012, Rvp 13746/2012 a Rvp 13747/2012 a z ich obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky, okresného súdu a krajského súdu, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd aplikujúc citované právne normy tak, že predmetné sťažnosti spojil do jedného konania (bod 1 výroku tohto uznesenia).

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu a k namietanému porušeniu článkov ústavy a dohovoru

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, ktorými krajský súd potvrdil napadnuté rozhodnutia okresného súdu o zastavení exekúcií, čo malo mať za následok porušenie jej označených základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu a označených článkov ústavy a dohovoru.

Ústavný súd po preskúmaní sťažností zistil, že sťažovateľka sa na neho opakovane obracia so skutkovo a právne takmer identickými sťažnosťami, o ktorých už viackrát rozhodol, pričom formuloval k nim jednoznačné právne závery (pozri m. m. I. ÚS 382/2012, I. ÚS 409/2012, IV. ÚS 467/2012, II. ÚS 62/2013, II. ÚS 78/2013, II. ÚS 79/2013, IV. ÚS 49/2013, IV. ÚS 50/2013, IV. ÚS 51/2013).

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľke musí byť právny názor ústavného súdu na danú problematiku. Vzhľadom na túto skutočnosť vyvstáva otázka, aký význam a efektívnosť má pre ňu opakované podávanie sťažností ústavnému súdu v skutkovo a právne takmer identických veciach, keďže aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) nie je nevyhnutné ako predpoklad možnosti obrátiť sa na tento medzinárodný súdny orgán vyčerpať právny prostriedok nápravy na národnej úrovni, pokiaľ sa tento javí z materiálneho hľadiska v obdobných prípadoch ako neefektívny.

V naznačenom kontexte ústavný súd poukazuje na judikatúru ESLP k čl. 13 dohovoru, z ktorej možno identifikovať požiadavky kladené na vlastnosti vnútroštátnych prostriedkov nápravy, ku ktorým patrí požiadavka ich prístupnosti, adekvátnosti a praktickej účinnosti (k tomu pozri KMEC, J. et al.: Evropská úmluva o lidských právech. Velké Komentáře. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 198). Povinnosť vyčerpať prostriedok nápravy i v prípade pochybnosti o jeho účinnosti vyplýva taktiež z ustálenej judikatúry ESLP (Van Oosterwijck proti Belgicku, rozsudok zo 6. novembra 1980, č. 7654/76, § 37), táto sa však uplatní v prípadoch, keď pochybnosti sťažovateľa o účinnosti prostriedku nápravy nie sú podložené dostatočnými argumentmi, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že takýto prostriedok nápravy ponúka primerané vyhliadky na úspech, napr. s ohľadom na ustálenú vnútroštátnu judikatúru (Radio France a ďalší proti Francúzsku, rozhodnutie ESLP z 23. septembra 2003, č. 53984/00, § 34).

Z takmer identickej argumentácie sťažovateľky uvedenej v sťažnostiach, ktoré sú predmetom predbežného prerokovania, možno vyvodiť, že odôvodnenie napadnutých uznesení okresného súdu a krajského súdu obsahovalo, čo sa týka skutkových zistení

a právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, obdobné závery, ako v iných jeho veciach, ktoré už ústavným súdom boli preskúmané a rozhodnuté.

S poukazom na uvedené skutočnosti a prihliadajúc na zásadu efektivity a procesnej hospodárnosti konania sa ústavný súd v rámci predbežného prerokovania týchto sťažností plne stotožňuje s dôvodmi uvedenými vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (napr. uznesenia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 467/2012 z 18. septembra 2012, sp. zn. II. ÚS 62/2013 z 31. januára 2013, sp. zn. IV. ÚS 49/2013 z 31. januára 2013, sp. zn. IV. ÚS 50/2013 z 31. januára 2013, sp. zn. IV. ÚS 51/2013 z 31. januára 2013, sp. zn. II. ÚS 78/2013 zo 7. februára 2013, sp. zn. II. ÚS 79/2013 zo 7. februára 2013, sp. zn. II. ÚS 80/2013 zo 7. februára 2013) týkajúcich sa takmer rovnakých sťažností sťažovateľky, ktoré boli ústavným súdom odmietnuté vo vzťahu k prvostupňovým súdom z dôvodu nedostatku právomoci a vo vzťahu k odvolacím súdom pre zjavnú neopodstatnenosť vzhľadom na ústavnú udržateľnosť záverov všeobecných súdov.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené bez nevyhnutnosti podrobnejšieho odôvodňovania svojich právnych záverov odmietol sťažnosti podľa 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo vzťahu k okresnému súdu pre nedostatok právomoci a vo vzťahu ku krajskému súdu pre zjavnú neopodstatnenosť (bod 2 výroku tohto uznesenia).

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. apríla 2013